

Lípa Musica

**Romeo a Julie
v Pysku**

Romeo a Julie v Prysku

30/9/19 h

Prysk, kostel sv. Petra a Pavla

Ševčík Academy Quartet

Josef Špaček / housle

Jan Fišer / housle

Jiří Kabát / viola

Tomáš Jamník / violoncello

Igor Stravinskij (arr. Grigorij Pjatigorskij)

Italská suita

Introduzione

Serenata

Aria

Tarantella

Minuetto e Finale

(hrají Josef Špaček a Tomáš Jamník)

Bohuslav Martinů

Tři madrigaly (Duo č. 1) pro housle a violu, H. 313

Poco allegro

Poco andante

Allegro

(hrají Jan Fišer a Jiří Kabát)

Sergej Prokofjev (arr. Jiří Kabát)

Romeo a Julie (suitsa z baletu)

Introdukce

Probouzející se ulice

Julie děvčátko

Montekové a Kapuleti

Mercutio

Smrt Julie

Hudba mezi domovem a exilem

Trojice autorů, jejichž hudbu na dnešním koncertě uslyšíme, má mnoho společného. Všichni vyrůstali v jistotách monarchií „dlouhého 19. století“, relativně mladí však zažili apokalypsu Velké války, této zbytečné sebevraždy Evropy, s jejímiž důsledky se potýkáme dodnes, a v pokročilém věku se museli vypořádat s jejím pokračováním, druhou světovou válkou. Stali se nucenými světoběžníky, ale reminiscence na domov se v jejich hudbě objevovaly stále znova. Paralela cynického bonmotu „Rusa z Ruska dostaneš snadno, ale Rusko z Rusa jen stěží“ v tomto ohledu platí i pro Martinů...

Cesta mladého právníka světem začala nečekaně 10. ledna 1910, když mu orchestr carské opery v Petrohradu hrál skladbu Ohňostroj. Tehdy neznámý, začínající autor Igor Stravinskij (1882–1972) zaujal v publiku sedícího Sergeje Ďagileva, impresária prestižního Ruského baletu, a ten mu nabídl spolupráci na pohádce Pták Ohnivák. Ještě téhož roku se konala velmi úspěšná premiéra tohoto baletu v Opéra national de Paris a bez odkladu následovaly další – Petruška (1911) a Svěcení jara (1913) –, jimiž Stravinskij získal značnou proslulost coby progresivní experimentátor. Hrůzy války a bolševické revoluce, které ho trvale uvěznily mimo vlast, však možná mají podíl i na nečekaném obratu bývalého bouřliváka k minulosti.

Jednoaktový balet Pulcinella zahájil Stravinského neoklasické období. Idea adaptace hudby Giovanniho Battisty Pergolesiho (1710–1736) pro baletní představení v duchu commedie dell'arte vzešla roku 1919 opět od Ďagileva. Stravinského dílo dalece překračuje obvyklý koncept parodie; adaptace je zde povýšena na zcela originální tvůrčí uchopení, obdivuhodné silou výrazu a nepopíratelnou krásou. Nic na tom nemění fakt, že Stravinskij až do konce života netušil, že hudba, která se stala podkladem pro jeho Pulcinellu, je Pergolesiho dílem pouze zčásti. Kdo dnes zná jména Domenico Gallo či Carlo Ignazio Monza? – I v minulosti se díla pod „zavedenou značkou“ prodávala lépe... To samozřejmě platí i dnes, a tak se Pulcinella záhy dostala i na koncertní pódia. Nejprve Stravinskij na objednávku Bostonského symfonického orchestru přepracoval balet v jedenáctivětou orchestrální suitu (1922), o tři roky později následovala

suita pro houslistu Paula Kochanského a konečně Italská suite (1932), která paralelně vznikala ve verzích pro housle a klavír (šestivětá, ve spolupráci se Samuelem Dushkinem) a pro violoncello a klavír (pětivětá, ve spolupráci s violoncellistou Grigorijem Pjatilorským, mj. na lodi cestou z Itálie do New Yorku). Pjatilorskij později samostatně pro sebe a Jaschu Heifetze vytvořil úpravu pro housle a violoncello, která zazní i dnes.

Z rodné věže kostela sv. Jakuba v Poličce doputoval Bohuslav Martinů (1890–1959) přes Prahu do meziválečné Paříže, kde se snažil uspět „v první umělecké lize“ tehdejšího světa. Ten se však záhy zhroutil vpádem nacistů do Francie a Martinů, podobně jako mnozí jiní umělci, spěšně a s obtížemi prchal přes oceán do Spojených států amerických. V New Yorku, kde musel žít a tvořit sám sobě navzdory, postupně našel nové publikum, žáky i přátele a jeho skladby zde dosáhly světové proslulosti. Po komunistickém převratu se již domů vrátit nemohl; pobýval střídavě v Itálii, Francii a Švýcarsku, kde také zemřel.

Tři madrigaly pro housle a violu vznikly na jaře 1947 na podnět sourozenců Fuchsových, houslisty Josepha a violistky Lilian, zakladatelů Musicians Guild v newyorské Town Hall. Na koncertech této společnosti pravidelně zněla soudobá díla a Martinů zde již dříve uplatnil svůj Smyčcový sextet. Název skladby by mohl evokovat autorovu inspiraci renesancí, hudba madrigalů je však zcela svěbytná a současná. Martinů, sám zdatný houslista, v tomto neobvyklém obsazení osvědčil mimořádnou zručnost nástrojové techniky a zvukovou představivost. Každá z vět představuje oba instrumenty vždy z jiného úhlu, celková náročnost techniky a souhry jsou zde enormní. O tři roky později zkomponoval Martinů pro stejné interprety Duo č. 2 pro housle a violu a tak k původní skladbě dodatečně přibyl označení „Duo č. 1“.

Jestliže Stravinskij i Martinů putovali za uměleckými příležitostmi a za svobodou postupně na západ, Sergej Prokofjev (1891–1953) prchal po bolševickém převratu z Ruska až v květnu 1918 posledním možným vlakem projíždějícím celou zemí směrem na východ. Země je však naštěstí kulatá, a tak se přes Japonsko dostal do USA. Tam dlouho nepobyl, to správné umělecké klima našel, stejně jako oba výše zmiňovaní, až roku 1920 v Paříži. V roce

Josef Špaček

1936, v době vrcholícího stalinského teroru, se však světák šlechtických mravů zvyklý na patřičný životní standard a svobodu nečekaně vrátil do nyní komunistické vlasti jako kajícník, který nechtěl ztratit domov jednou provždy. To se mu však nedlouho po druhé světové válce vymstilo: byl označen za dekadentního buržoazního skladatele, provozování mnohých jeho děl bylo v SSSR zakázáno, jeho žena byla obviněna ze špionáže a uvězněna v gulagu, odkud se vrátila až v roce 1956. Prokofjev ji už nespátřil. Zemřel 5. března 1953 ve věku 61 let – shodou okolností v ten samý den jako Stalin. Časopis Sovětskaja Muzyka se o jeho smrti krátce zmínil na straně 116, neboť prvních 115 stránek bylo věnováno Stalinovi.

Balet Romeo a Julie zkomponoval Prokofjev na motivy stejnojmenné Shakespearovy tragédie z roku 1595. Hudbu psal od roku 1935 původně pro leningradské Kirovovo divadlo. To však od projektu upustilo, Velké divadlo v Moskvě v roce 1936 od uvedení také odstoupilo a světová premiéra baletu se tak uskutečnila 30. prosince 1938 v Brně. Poté ještě autor v partituru provedl změny a konečná podoba se v roce 1940 obloukem navrátila do Kirovova divadla a zařadila se mezi nejúspěšnější dramatické tituly 20. století. Dnes uslyšíme kvartetní suitu, kterou z Prokofjevovy baletní hudby vytvořil violista Jiří Kabát.

Kdo by neznal osudový příběh lásky mladých milenců, jejímuž naplnění brání rodová nenávisť? Tato tragédie však nevypráví jen o konfliktu v dávné Itálii, je nadčasovou výpovědí o naší netoleranci, lidské zášti, jež žene člověka proti člověku. „Peklo je prázdné, ďáblové jsou mezi námi,“ praví vizionářsky Shakespeare v divadelní romanci Bouře. Platilo to ve třináctém století mezi Monteky a Kapulety, v poválečném Sovětském svazu a platí to bohužel i ve století jednadvacátém.

Ondřej Maňour

Jeden z nejznámějších současných českých houslistů se po několikaletém působení na postu prvního houslisty České filharmonie před časem rozhodl pro sólovou dráhu. Ve své vlastní cestě, na které vystupuje s věhlasnými orchestry i v sólových recitálech, našel svobodu, díky které jeho hudební osobnost neustále roste.

Každoročně odehraje s různými programy desítky koncertů. V sezóně 2024-2025 patřil k vrcholům debut s Gewandhausorchester Lipsko pod vedením Andrewa Manze a s Orchestrem National de Lille pod Jane-Willemem de Vriend. Zároveň se Josef Špaček v tomto roce navrátil ke koncertování se Sinfonií Varsovia za dirigování Marty Gardolińské ve Varšavě a v Bruselu, hostoval u Bernských symfoniků s dirigentkou Annou Sułkowskou-Migoń či u Drážďanského komorního orchestru. Aktuální sezóna byla také ve znamení několika vystoupení s Českou filharmonií s dirigenty Tomášem Netopilem či Jakubem Hrůšou.

Vedle toho nikdy neopomíná ani své přátele, se kterými se vášnivě věnuje komorní hudbě. V různých sestavách jej v posledních letech mohli posluchači obdivovat na pódiích v Evropě, Americe i Asii. Zajímavým komorním projektem bylo mezinárodní Trio Zimbalist. Když je ale řeč o komorní hudbě, je třeba připomenout také Troja festival, jehož je Josef Špaček zakladatelem a uměleckým šéfem. Hraje na housle „LeBrun; Bouthillard“ Guarneri del Gesù cca 1732 zapůjčené od společnosti Ingles & Hayday.

Jan Fišer

Koncertní mistr České filharmonie na své nadání upozorňoval už od dětství úspěšnými účastmi na mnoha interpretačních soutěžích. Studoval na Pražské konzervatoři a poté na Carnegie Mellon University – School of Music v USA. Vzdělání si dále rozšiřoval na mistrovských kurzech v Semmeringu, Bonnu nebo na Meadowmount School of Music. V minulosti působil jako koncertní mistr Prague Philharmonia a jako hostující koncertní mistr se představil v Symfonickém orchestru BBC či s Bamberskými symfoniky. S řadou orchestrů rovněž spolupracuje jako sólista, kromě jiných se jedná o Prague Philharmonia, Český národní symfonický orchestr nebo Janáčkovu filharmonii Ostrava. S těmito orchestry vystoupil kromě českých pódii také na zahraničních festivalech ve Švýcarsku, Španělsku či USA.

Kromě orchestrální hudby je Jan Fischer součástí jednoho z nejvýznamnějších českých komorních souborů, Dvořákovy tria, které slaví úspěchy nejen na koncertních pódii v Berlínské filharmonii či hamburské Elbphilharmonie, ale také v soutěžích. Pod záštitou stipendijní akademie MenArt i v rámci Ševčíkovy akademie v Horažďovicích působí Jan Fišer také jako pedagog. Hraje na francouzské housle ze začátku 19. století připisované houslaři Francoisovi Louisi Piqueovi, které má velkoryse zapůjčené od Fidula Foundation.

Jiří Kabát

Violista Jiří Kabát studoval Pražskou konzervatoř a Royal Conservatoire of Scotland. Kromě hry na violu je Jiří Kabát také absolventem oboru skladba a dirigování ve třídě Jiřího Gemrota resp. Miriam Němcové a Miroslava Košlera. V roce 2011 získal cenu absolutního vítěze druhého ročníku Mezinárodní skladatelské soutěže Antonína Dvořáka. Je držitelem ceny OSA za rok 2013 pro nejúspěšnějšího skladatele vážné hudby. Jeho díla zněla např. na Festival International Echternach, v komorním cyklu FOK a České Filharmonie, Festival du Lubéron a mnoha dalších.

Jako sólista, dirigent nebo aranžér a skladatel spolupracoval Jiří Kabát s většinou tuzemských orchestrů. Je držitelem cen z mezinárodních soutěží a získal i další ocenění a stipendia. Jiří Kabát získal Classic Prague Award, Governor's Prize, Tillett Trust Bursary a mnohá další ocenění. Po osm sezón zastával pozici violisty Vlachova kvarteta Praha, dva roky působil v téže roli u po celém světě oblíbeného Pavel Haas Quartet a je stálým členem souboru Barocco sempre giovane

Kromě koncertní činnosti je Jiří Kabát také nadšeným pedagogem. Působil na Konzervatoři Pardubice a od školního roku 2020/21 byl jmenován ředitelem Základní umělecké školy Pardubice-Polabiny.

Tomáš Jamník

Jeden z našich nejuznávanějších violoncellistů se věnuje interpretaci klasické i soudobé hudby. Zároveň je pro svou neutuchající energii znám i jako iniciátor mnoha hudebních projektů. V jeho hře je obzvláště oceňována důkladná znalost přednášené skladby, práce s detaily a vřelá hudební komunikace s publikem.

Tomáš Jamník studoval hru na violoncello v Praze u Mirko Škampy, Martina Škampy a Josefa Chuchro, pokračoval v Lipsku u Petera Brunse a na berlínské Universität der Künste u Jens Petera Maintze. Svá studia završil jako stipendista v renomované Karajanově akademii Berlínské filharmonie. Zúčastnil se mistrovských kurzů u Jiřího Barty, Heinricha Schiffa, Gustava Rivinia, Trulse Mørka, Pietera Wispelweye a Stevena Isserlise. V roce 2006 zvítězil na mezinárodní soutěži Pražské Jaro, kde obdržel řadu dalších zvláštních cen, stal se též finalistou a držitelem zvláštní ceny na soutěži Pierre Fourniere Award 2011 v Londýně. Od té doby jako sólista hostoval u významných českých i zahraničních orchestrů a intenzivně se věnuje komorní hudbě.

Vedle kariéry violoncellisty je Tomáš nadšeným inovátorem v oboru klasické hudby. Je autorem iniciativy Vážný zájem, která propaguje myšlenku domácích koncertů a která pomohla k dnešnímu dni uspořádat stovky koncertů s účastí špičkových profesionálů i nadšených amatérů. Od roku 2015 působí jako umělecký vedoucí Akademie komorní

hudby, která propojuje české a německé hudební prostředí a mladým talentům poskytuje vzdělávání v oboru komorní hry. V roce 2019 se stal uměleckým ředitelem Ševčíkovy akademie, jež čerpá z metod legendárního houslisty Otakara Ševčíka a kde také všichni čtyři přátelé a hráči pro dnešní večer vzniklého Ševčík Acady Quartet působí jako lektoři.

V roce 2023 dokončil svůj půlroční pobyt v USA v rámci Fulbright-Masarykova stipendia, díky kterému měl možnost přednášet a vystupovat v New Yorku a dalších amerických státech. Od podzimu 2024 působí jako odborný asistent Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Tomáš Jamník hraje na nástroj Lorenzo Storioni z roku 1784, laskavě zapůjčený ze soukromé sbírky pana Aleše Voverky.

A příběh hudby pokračuje...

Nenechte si ujít další hudební kapitoly Vašeho festivalu

Floex Ensemble & Tomáš Jamník

so/4/10/19 h

Zákupy, zámecká konírna

Nové místo a s ním nová inkarnace projektu elektronického mága a klarinetisty Tomáše Dvořáka. Zažijte okamžik, který nastolí novou etapu v historii Floex Ensemblu.

Zámecké nocturno

pá/17/10/19 h

Zámek Sychrov, zámecká galerie

Tomáš Jamník, violoncello
Stanislav Gallin, klavír

Večer, který by se mohl nazývat i Nádhera pro violoncello a klavír nebo Evropští romantici a jejich dědicové. Vše by vystihovalo podstatu toho, co na návštěvníky koncertu čeká.

Lípa Musica dětem

Pociť pocit

pá/24/10/18 h

Česká Lípa, Jiráskovo divadlo

Hudebně divadelní představení z dílny Ester Staré, Beaty Hlavenkové a Ondřeje Nosálka provede emocionální smršťí malé i velké diváky.

Hlavní partneři

Diamantoví mecenáši

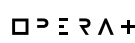
Festival se koná za laskavé podpory

Hlavní mediální partner

Mediální partneři

Partneři dnešního koncertu

Lípa Musica

5/9 – 1/11/2025

lipamusica.cz